

УДК 378.147

DOI 10.18372/2786-5487.1.15833

Волошина Олена Сергіївна

викладач,

КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж
імені Маркіяна Шашкевича»,
м. Броди, Україна

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Анотація. У статті розглядаються окремі аспекти використання інтегративного підходу до формування професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх вчителів.

Ключові слова: інтегративний підхід, іншомовна комунікативна компетентність, фахова підготовка.

Annotation. The article deals with the certain aspects of using the integrative approach in forming future teachers' professional foreign language communicative competence.

Key words: integrative approach, foreign language communicative competence, professional training.

В умовах глобалізації та євроінтеграції сучасне суспільство потребує висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, які володіють професійною компетентністю, інноваційним мисленням, орієнтуються в необмеженому інформаційному просторі, здатні діяти в нестандартних ситуаціях, приймати виважені рішення, брати на себе відповідальність за виконані дії, напрацьовувати власну стратегію професійної діяльності.

Невід'ємним компонентом повноцінної професійної підготовки та передумовою продуктивної діяльності майбутніх педагогів є формування професійної іншомовної комунікативної компетентності, володіння якою сприяє мобільності фахівця, дозволяє успішно реалізовувати іншомовні знання і вміння в професійній діяльності, для самоосвіти і саморозвитку, використовувати узагальнені способи комунікативної діяльності для виконання професійних функцій.

З огляду на це важливого значення набуває створення оптимальних умов та пошук ефективних методів і засобів для формування професійної іншомовної комунікативної компетентності.

Навчання іноземної мови у коледжі має чітко виражене фахове спрямування та органічно входить до структури фахової підготовки майбутнього педагога. Міжпредметний характер тематичного змісту сфер спілкування навчальної дисципліни дозволяє використовувати інтегративний підхід як один з дієвих засобів формування професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців.

Завдяки інтегративному підходу підвищується інтерес студентів до навчання як взагалі, так і за профілем зокрема, посилюється їх професійна мотивація, стимулюється розвиток їх творчого потенціалу. Іноземна мова стає засобом здобуття додаткових знань зі спеціальності, а також розвитку необхідних мовленнєвих іншомовних компетенцій для подальшої професійної діяльності [1, с. 28].

Основні положення інтегративного підходу до навчання іноземної мови були описані у працях Т. Хатчинсон, А. Уотерс, Т. Дадлі-Еванс. Питанням предметно-мовної інтеграції займалися Д. Койл, Ф. Худ, Д. Марш. Низку досліджень з проблеми інтеграції в освіті представляють наукові розробки І. Підласого, І. Дичківської, І. Козловської, В. Безрукової. На

сучасному етапі модернізації освіти проблема інтегративного підходу до навчання іноземної мови і надалі залишається актуальною та становить науковий інтерес.

Метою дослідження є висвітлення окремих аспектів використання інтегративного підходу у формуванні професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічного коледжу.

Поняття інтеграція та інтегративний підхід досить широко застосовуються в сучасній психолого-педагогічній науковій літературі та розглядаються в різних аспектах. Найпоширенішою є інтеграція у змістовному плані, що передбачає поєднання освітніх галузей, змісту окремих наук і дисциплін, створення інтегрованих курсів. Різні визначення поняття інтеграція включають: об'єднання в єдине ціле, взаємопроникнення, взаємозближення, зв'язаність, узгодженість, утворення взаємозв'язків, тощо. Основними суттєвими характеристиками процесу інтеграції є гармонійне функціонування, цілісність, скоординованість між елементами [2, с. 43].

Використання інтегративного підходу відкриває низку можливостей для успішного формування іншомовної комунікативної компетентності. Такий підхід передбачає різноманітну інтеграцію навчальних дисциплін, узагальнення досвіду різноманітних методик, результатів творчого пошуку педагогів, злиття методів, форм і способів організації навчальної діяльності.

Інтеграція в рамках викладання іноземної мови у коледжі здійснюється на таких рівнях:

- внутрішньодисциплінарному (поєднання понять, знань і вмінь в межах однієї навчальної дисципліни);
- міждисциплінарному (синтез фактів, понять, теорій декількох дисциплін);
- трансдисциплінарному (синтез основних і додаткових елементів навчання) [1, с. 28].

Для внутрішньодисциплінарної інтеграції характерна спіральна структура, основана на принципі концентричності. Вивчення тем відбувається в логічній послідовності: матеріал однієї теми стає підґрунтям для вивчення наступної. Систематизація знань будується навколо певної теми, поширюючи і поглиблюючи її розуміння. Важливим аспектом внутрішньодисциплінарної інтеграції є взаємопов'язане навчання різних видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письма. Оскільки в реальному процесі спілкування ці види мовленнєвої діяльності знаходяться у тісному взаємозв'язку, інтегрований розвиток вмінь є логічно обґрунтованим. Крім того, таке навчання покращує процес опанування мови, дозволяє використовувати на практиці отримані мовні знання та знання з інших дисциплін.

Міждисциплінарна інтеграція забезпечує поєднання іноземної мови з іншими навчальними дисциплінами, визначає логічні зв'язки між ними, місце та призначення в майбутній професійній діяльності та об'єднує все в одну систему. Вивчення різноманітних тем на заняттях іноземної мови передбачає застосування знань з таких навчальних дисциплін як педагогіка, психологія, історія, філософія, література, країнознавство, технології тощо. Завдяки перенесенню знань з однієї предметної області в іншу, міждисциплінарна інтеграція сприяє формуванню цілісної картини світу, збагаченню фахових знань, розвитку креативного мислення і комунікативних навичок, підвищенню мотивації до навчальної діяльності, розширенню сфер застосування іноземної мови в практичних та професійних цілях.

В рамках застосування інтегративного підходу до формування іншомовної комунікативної компетентності на заняттях іноземної мови широко використовуються сучасні методи навчання: рольові та ділові ігри, метод проектів, дискусії, метод кейсів, проблемні ситуації професійного характеру, веб-квести тощо.

Зв'язок навчального процесу з позанавчальною діяльністю та реальними життям забезпечується завдяки трансдисциплінарній інтеграції. Участь студентів в науково-практичних конференціях, дослідницьких проектах, педагогічних лабораторіях, тренінгах, майстер-класах, олімпіадах, творчих конкурсах безперечно впливає на розвиток їх професійної іншомовної комунікативної компетентності та сприяє формуванню особистості з

високим інтелектуальним і творчим потенціалом, здатної розв'язувати складні завдання професійної діяльності, генерувати нові ідеї, займатися своїм фаховим саморозвитком і самовдосконаленням упродовж усього життя.

Таким чином, перевагою інтегративного підходу до формування професійної комунікативної компетентності майбутніх педагогів є можливість підвищення якості професійної іншомовної підготовки, формування професійних знань і навичок та усвідомлення їх практичного значення в майбутній професійній діяльності. В результаті застосування інтегративного підходу до формування професійної іншомовної комунікативної компетентності відбувається інтенсифікація процесу навчання, систематизація навчального матеріалу, формування ключових компетенцій, підвищення мотивації та пізнавального інтересу студентів до вивчення навчальної дисципліни, всебічний розвиток особистості, готової до ефективної міжкультурної комунікації і професійної діяльності в умовах процесів глобалізації та інтеграції суспільства.

Список використаних джерел

1. Валуєва М. Н. Інтегративний підхід як засіб оптимізації навчального процесу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2018. Том 29 (68) № 4. С. 26-30.
2. Громова Н. М. Психолого-педагогічні особливості інтегративного навчання іноземної мови. *Формування середовища навчання англійської мови у вищих навчальних закладів: Матеріали III-го науково-методичного семінару*. Київ, 2015. С. 42-49.
3. Котковець А. Л. Застосування принципів інтеграції у процесі навчання іноземній мові у ВНЗ. *Новітні освітні технології: науково-практична конференція*. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1240> (дата звернення 13.04.2021)